

Danmarks Naturfredningsforening-Syddjurs

vurdering af solcelle- og vindmøllepark mellem Voldum og Halling

Sammenfatning af DN-Syddjurs kommentarer om natur, biodiversitet, bilag IV-arter og landskabelige værdier

DN-Syddjurs foreslår, at forslaget om, at der kan indarbejdes naturtiltag under panelerne i en lokal våd lavning, virkeliggøres ved vådlægning ved afbrud af drænrør eller drækanaler. Tidvist vådlagte områder under solcellerne vil være til gavn for udvikling og styrkelse af biodiversiteten på arealet i samspil med de randzoner, hvor der i ansøgningen påtænkes etableret *naturtyper som enge – tilpasset områdets karakter og økologiske potentiale*.

Biodiversiteten er i dag meget lav i det intensivt dyrkede område, og flere mindre områder med beskyttet natur og små biodiversitetshotspots er under pres. DN-Syddjurs peger ovenfor på flere steder, hvor solcellearealet bør begrænses for at give plads til og integrere disse mindre naturområder. Dette kan bidrage væsentligt til ansøgningens erklærede målsætning om at *balancere energiproduktion med landskabelige og naturmæssige hensyn ... ved at forstærke områdets eksisterende kvaliteter og etablere ny natur*.

Dette kan også styrke en udvikling af biodiversitet og bedre beskyttelse af de nedslidte beskyttede naturtyper på det overlappende og tilgrænsende drænopland til et minivådområde.

Det bør også nærmere præciseres, hvad den såkaldt særligt sammensatte frøblanding til fremme af lokal biodiversitet under solcellepanelerne består af, og hvorledes den vil fremme *lokal* biodiversitet, hvis ikke dette skal forblive en tom programerklæring.

Ansøgningen henviser til et stort område med drikkevandsinteresser vest for solcelleparken. Det er imidlertid mere relevant, at kortmateriale i MARS viser, at selve solcelleanlægget vil komme til at ligge på et område med *særlige* drikkevandsinteresser og drikkevandsinteresser mere bredt. Der synes dog ikke at være en direkte modsætning mellem dette hensyn og placeringen af solcelleanlægget, hvor omlægning fra dyrket mark i sig selv vil være en forbedring, specielt i den del som har meget ringe evne til kvælstofretention.

Det er desuden vigtigt, at solcelleparken ikke kommer til at stå i vejen for en omlægning af de omgivende områder i forbindelse med eventuel skovrejsning *med urørt skov* som drikkevandsbeskyttelse.

På det højtliggende del af terrænet kan et levende hegn være med til at mindske indsyn fra det omkringliggende område. Dette gælder dog alene solcellerne. Det præciseres, at beplantning med egnstypiske træer og buske, som typisk findes i skovbryn, skal påbegyndes så tidligt som muligt og allerede inden eller i de første stadier af forberedelsen af arealet til opsætning af solceller.

De fem vindmøller vil derimod blive synlige i landskabet fra nær og fjern. Dette anses dog ikke i sig selv af DN-Syddjurs som et problem, når man opvejer mod en produktion af bæredygtig energi og omlægning fra intensiv dyrkning til udyrket mark med omgivende naturtiltag. Hertil kommer, at der ifølge ansøgningen allerede findes fem vindmøller i området.

DN-Syddjurs vurderer, at et nedgravet kabel til nærmeste tilslutningspunkt er at foretrække af hensyn til de landskabelige værdier.

Kort præsentation af ansøgningen

Ansøger er BeGreen, en del af det internationale energiselskab Equinor

Solcelleanlægget er planlagt til at ligge på begge sider af kommunegrænsen mellem Favrskov Kommune og Syddjurs Kommune. 5 vindmøller er planlagt til at ligge i Syddjurs Kommune.

For Syddjurs Kommune er det oplyst, at solcelleanlægget vil dække et areal på 24,7 ha. Heraf ca. 18 ha med solceller og ca. 1 ha. med batterianlæg og transformer. Hertil kommer mulig beplantning og/eller rekreative anlæg på 4 ha. Beplantningen påtænkes etableret i brede beplantningsbælter omkring hele solcelleområdet tidligt i projektet, for at sikre en grøn og harmonisk afskærmning.

Ifølge ansøgningen er der også søgt om tilladelse til solceller på dette tilstødende areal i Favrskov Kommune. Ansøgningen figurerer dog ikke blandt de projekter, som angives som aktuelle på kommunens hjemmeside. Det må dog antages, at ansøgningen til Favrskov indeholder de samme oplysninger, hvorfor DN-Syddjurs i nærværende vurdering forholder sig til hele det relevante område og naturproblemstillinger i de to kommuner.

Den præcise størrelse af det areal som vil blive anvendt til solcellepark og vindmøller fremgår ikke klart. Ansøgningen anfører dog et areal på ca. 190 ha, hvoraf 122 ha forventes dækket af solceller. Hvorledes dette tal passer sammen med de ovenfor oplyste antal hektar for den del, der planlægges anlagt i Syddjurs Kommune, fremgår ikke.

Der fremlægges ikke visualisering af landskabsmæssig eksponering af solcellerne.

Der lægges op til brede beplantningsbælter og udvalgte naturtiltag. Der angives en bredde på 10 meter for beplantningen, men det er uklart, om dette gælder et egentlig læhegn eller de såkaldte naturtiltagszoner, som er udlagt på udvalgte *restarealer* omkring solcelleparken. Det er ligeledes uklart, om der påtænkes hegning med trådhegn. Der er ikke angivet en plejeplan for området.

Terrænet er for størsteparten et højtliggende plateau, som i syd skråner ned mod Halling Skov (fredskov) og syd for skoven ned mod Halling Bæk.

Arealet dyrkes i dag som intensivt landbrug, hvilket også afspejler sig i den forarmede natur på markerne og i lokalområdet. Henvend halvdelen af det planlagte solcelleareal er jord med ringe kvælstofretention.

Lokalisering af solcellepark og vindmøller ifølge ansøgning

Lokalisering i MARS – tilnærmet indtegning

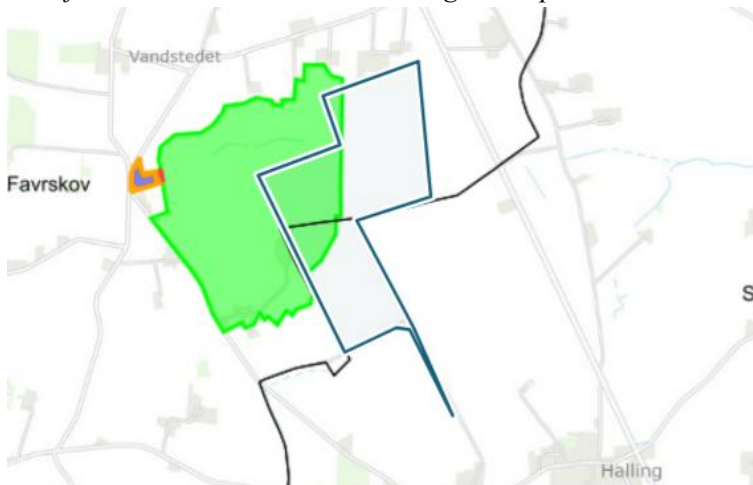
[https://mars.sgav.dk/screening?zoom=8.06¢er=573235.08,6245101.22#POLYGON\(\(572570.1344797295%206246149.467725187,572068.1002659535%206245966.949391856,572160.3455474018%206245709.444774218,571727.791119089%206245550.125724364,572183.1121550087%206244616.972916816,572456.3042207495%206244745.945441295,572524.6023761375%206244738.358740494,572752.2628940974%206244283.162249008,572547.3684279335%206244745.945441295,572248.1716135218%206245313.525957344,572638.4326351174%206245436.326879326,572570.1344797295%206246149.467725187\)\)](https://mars.sgav.dk/screening?zoom=8.06¢er=573235.08,6245101.22#POLYGON((572570.1344797295%206246149.467725187,572068.1002659535%206245966.949391856,572160.3455474018%206245709.444774218,571727.791119089%206245550.125724364,572183.1121550087%206244616.972916816,572456.3042207495%206244745.945441295,572524.6023761375%206244738.358740494,572752.2628940974%206244283.162249008,572547.3684279335%206244745.945441295,572248.1716135218%206245313.525957344,572638.4326351174%206245436.326879326,572570.1344797295%206246149.467725187)))

DN-Syddjurs kommentarer til naturværdier og beskyttelse af naturtyper og biodiversitet

Sammenfald med drænopland til minivådområde

Ifølge kort over udtagningsprojekter i MARS falder dele af solcelleanlægget sammen med et areal, der ser ud til at være udlagt til drænopland for et minivådområde, begge dele beliggende i Favrskov Kommune. Det har ikke været muligt at finde oplysninger om, hvorvidt drænopland og minivådområde er realiseret. Ifølge planlægningsmodulet i MARS vil de beskyttede naturtyper og det vådlagt område af drænoplandet tilsyneladende kunne forenes med drænoplandet og derfor fortsat forblive som naturtyper på arealet. Det er vigtigt, at de dele af disse naturtyper, som strækker sig ind på solcellearealet ligeledes fortsat vil forblive levende og intakte naturområder.

Kort fra Mars over minivådområde og drænopland, som delvist overlapper med solcelleanlægget

Beskyttede og bevaringsværdige naturtyper og områder med naturpotentiale og biodiversitet

På drænoplandet støder solcelleanlægget desuden op til et mindre område med beskyttede naturtyper, og dele af solcelleanlægget overlapper med mindre områder, som er medtaget i forslag om 30 % beskyttede naturområder. Der findes også enkelte biodiversitetshotspots på det øvrige solcelleareal, som vil påvirkes af solcelleanlægget. Desuden støder solcellearealet op til (evt. med et lille overlap) mindre områder med lav biodiversitetscore og mindre områder med natur og naturpotentiale øst for og tæt på arealet. Her kunne solcellearealet begrænses, således at det vil give plads til eller integrere disse mindre naturområder, som derved vil kunne forbindes med den nedenfor foreslåede bevaring eller retablering af våde områder under solcellerne.

Da biodiversiteten i dag er meget lav i det intensivt dyrkede område, kan dette bidrage væsentligt til ansøgningens målsætning om at *balancere energiproduktion med landskabelige og naturmæssige hensyn ... ved at forstærke områdets eksisterende kvaliteter og etablere ny natur*. Det kan også bemærkes, at de omtalte små beskyttede naturtyper er nedslidte og påvirket af den intensive dyrkning på de omgivende marker.

Afbryd alle dræn på marken

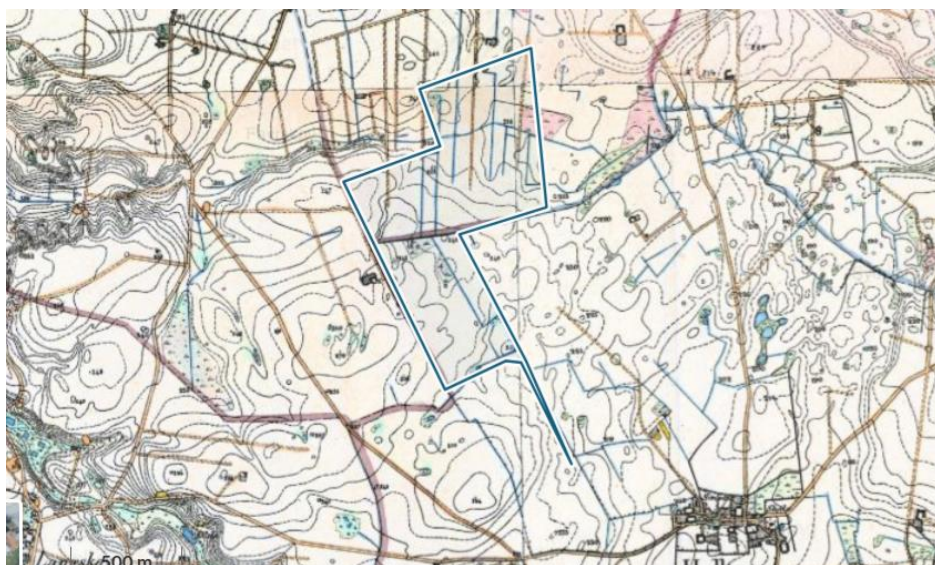
Ansøgningen viser et større område i den nordlige del af solcellearealet med en blå signatur, der synes at angive, at området har lavbundskarakter eller højtliggende grundvand. I ansøgningen er det omtalt som en lokal lavning. Dette areal falder sammen med et område med kraftig dræning ifølge de høje og lave målebordsblade. Det bør derfor overvejes, om dette område kunne retableres som et egentlig vådlagt område ved fjernelse af drænrør eller kanaler. Et sådant vådlagt område vil spille godt sammen med de randzoner, hvor der i ansøgningen påtænkes etableret *naturtyper som enge – tilpasset områdets karakter og økologiske potentiale*.

BeGreen angiver i en tilsvarende ansøgning om solcellepark ved Halling Bæk, at solceller ikke påvirkes negativt af oversvømmelse. Det skulle derfor være muligt at bevare eller retablere et tidvist vådlagt område under solcellerne til gavn for udvikling og styrkelse af biodiversiteten på arealet i samspil med de omtalte randzoner. DN-Syddjurs foreslår derfor, at ansøgningens forslag om, at der kan indarbejdes naturtiltag under panelerne i denne lokale lavning, virkeliggøres ved vådlægning og fjernelse af drænrør eller drækanaler.

Kortudsnit fra Mars med angivelse af biodiversitetscore, biodiversitetshotspots, beskyttet natur og forslag til 30 % beskyttede naturområder

Kortudsnit af høje målebordsblade fra Mars med angivelse af dræning

Biodiversitet under solcellerne

Ifølge ansøgningen vil arealet under solcellerne blive tilsået med en særligt sammensat frøblanding, der er udviklet til at fremme lokal biodiversitet. Det var ønskeligt, at det blev nærmere præciseret, hvad denne frøblanding består af, og specielt, hvorledes den vil fremme *lokal* biodiversitet, hvis ikke dette skal forblive en tom programmerklæring.

Beskyttelse af drikkevandsinteresser

Ansøgningen henviser til et stort område med drikkevandsinteresser vest for solcelleparken. Det er imidlertid mere relevant, at kortmateriale i MARS viser, at selve solcelleanlægget vil komme til at ligge på et område med *særlige* drikkevandsinteresser. Det planlagte solcelleareal dækker mere præcist en del af indvindingsoplandet til Voldum Vandværk, dog ikke de dele, der karakteriseres som sårbare. Da omlægning fra konventionelt dyrket mark til udtaget solcelleareal vil give en bedre beskyttelse af grundvand, der strømmer til Voldum vandværk, er dette ikke i sig selv et problem, forudsat at solcellerne ikke afgiver stoffer, der kan påvirke drikkevandskvaliteten negativt.

Det er desuden vigtigt, at solcelleparken ikke kommer til at stå i vejen for en eventuel omlægning af de omgivende områder for eksempel i forbindelse med skovrejsning *med urørt skov* som drikkevandsbeskyttelse. Der synes ikke at være en direkte modsætning mellem dette hensyn og placeringen af solcelleanlægget, idet dog flere af de planlagte vindmøller vil komme til at ligge på områder med drikkevandsinteresser.

Forhold til skov, økologiske korridorer, beskyttet natur, beskyttede arter og fredninger

Solcelleanlæg og vindmøller berører ikke direkte områder, som er udlagt til *ønsket skovrejsning* i kommuneplanerne, ligesom anlægget ligger uden for områder med skov og andre økologiske korridorer på Grønt Danmarkskort. Halling Skov og Halling Bæk ligger ligeledes i god afstand fra solcelleparken.

Det bemærkes ligeledes, at der ikke findes Natura2000 områder eller fredninger i området.

Kortmateriale i MARS viser, at der ikke er registreret arter, der er beskyttet af habitatdirektivet, herunder ingen registreringer af Bilag VI-arter m.m. Dette må dog undersøges mere dybtgående.

Ansøgningens forenelighed med landskabelige værdier

Ansøgningen angiver, at der bliver *etableret brede beplantningsbælter tidlig i projektet for at sikre en grøn og harmonisk afskærmning*, uden dog at præcisere, hvad der forstås ved *tidligt*. Karakteren og bredden af disse beplantningsbælter er heller ikke præciseret. En bredde på 10 meter er nævnt, men det er ikke klart, om dette gælder bredden af et egentlig læhegn eller udvalgte zoner med naturtiltag. Hvis planen, som angivet, er at etablere naturtyper såsom enge, synes det noget illusorisk at sikre harmonisk *afskærmning* af solcelleparken.

Det vil være hensigtsmæssigt, at en eventuel tilladelse til solcelle- og vindmølleparken præciserer, at beplantningen skal ske så tidligt som muligt og med egnstypiske træer og buske, som sædvanligvis findes i skovbryn. Enge og andre naturtyper kan herefter med fordel anlægges i forlængelse af de brede skovbrynsnignende beplantningsbælter. Som nævnt ovenfor om muligt i samspil med de vådlagte områder af solcelleparken. Det stiller ganske høje krav om, at der skabes plads omkring solcelleparken, hvis ansøgningens noget højstemte programerklæring om, *at solcelleanlæggene over tid integreres i et grønt og sammenhængende landskab med højere naturværdi end i dag*, skal blive til virkelighed. Som ansøgningen foreligger nu, er der alene tale om enkelte udvalgte arealer forskellige steder i solcelleanlæggets periferi, der er udlagt til naturtiltag som bufferareal fra naboer til solcellerne. En reel afskærmning fra omgivelserne stiller højere krav til naturtiltag alle steder, hvor der vil være indsyn fra omgivelserne bredere set.

Solcelleparken anlægges på en højtliggende del af terrænet, hvilket sammen med omgivende levende hegn kan være med til at mindske indsyn fra det omkringliggende område. Dette gælder dog alene solcellerne. De fem vindmøller vil blive synlige i landskabet fra nær og fjern. Dette anses dog ikke i sig selv af DN-Syddjurs

som et problem, når man opvejer mod en produktion af bæredygtig energi og omlægning fra intensiv dyrkning til udyrket mark med omgivende naturtiltag. Hertil kommer, at der ifølge ansøgningen allerede findes fem vindmøller i området. Disse eksisterende vindmøllers højde er ikke angivet, men det må antages, at nye vindmøller vil være betydeligt højere end de nuværende møller.

Vi stiller os dog tvivlende overfor argumentationen i ansøgningen, når det anføres, at solcelleparken *tilpasses områdets landskabelige karakter. Solcelleanlæggene udformes i en geometrisk, let aflæselig struktur, der respekterer landskabets overordnede form og skala.* Nu er naturens form organisk, ikke geometrisk, men lyrikken til trods, anser DN-Syddjurs det dog for muligt at mindske indsynet til solcellerne i det højtliggende terræn, således at disse ikke afgørende skæmmes de landskabelige værdier.

Luftledninger eller nedgravet kabel

Nærmeste tilslutningsmulighed ligger i Trige, og der skal derfor etableres kabelforbindelse til Trige, angivet som 7,3 km i fugleflugtslinje. Det betyder enten luftledninger, eller nedgravning eller en kombination heraf. Højspændingsmaster til luftledninger vil være meget synlige i landskabet.

DN-Syddjurs vurderer, at et nedgravet kabel er at foretrække af hensyn til de landskabelige værdier.